

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/89/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313208919
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2313208919.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členov senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, Česká republika, IČO: 26 429 705, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej: L. F., nar. X.XX.XXXX, bytom M. R. XXX, o zaplatenie 1.368,69 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č. k. 10C/187/2013-74 zo dňa 29. októbra 2015, takto

rozhodol:

Späťvzatie návrhu sa v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne pripúšťa, rozsudok súdu prvého stupňa v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne r u š í a konanie v tejto časti z a s t a v u j e .

V ostatnej časti sa rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e .

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd zamietol žalobu žalobcu uplatnenú na tlačive A (návrh na uplatnenie pohľadávky, vzor je prílohou nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu). Žalobca žiadal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 1.368,69 eura, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1 369,69 eura od 13.8.2012 do zaplatenia, vyčíslený zmenkový úrok vo výške 3.901,16 eura a úroku vo výške 6 % ročne z dlžnej sumy od 13.8.2012 do zaplatenia, vyčíslený úrok vo výške 228,16 eura a žiadal priznať aj zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy vo výške 6,12 eura a náhradu trov konania. Žalobca svoj návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 27.10.2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ s tým, že disponuje len originálom zmenky a teda nemá informácie o akýchkoľvek iných potencionálne existujúcich vzťahoch žalovaného a predchádzajúceho majiteľa zmenky, ktorá bola v tomto konaní uplatnená. Do textu zmenky bol počítaný záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu 1.835,53 eura spolu s 0,25 % denným zmenkovým úrokom od 14.4.2010. Za miesto splatenia bolo určené sídlo pôvodného zmenkového veriteľa spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom žalovaný doposiaľ z nej nič neuhradil. Keďže zmenková suma je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal skutočnosť predloženia zmenky na platenie zistiť verejnou listinou. Podľa názoru súdu v danom prípade sú splnené podmienky pre aplikáciu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Súd konal vo veci tak, že nariadil pojednávanie v súlade s článkom 5 ods. 1 citovaného nariadenia Európskeho

parlamentu a Rady (ES) 861/2007, nakoľko to považoval za potrebné a to aj s poukazom na Uznesenie Krajského súdu v Trnave pod č.k. 10NCb/6/2013 - 19 zo dňa 25.6.2013.

Dňa 27.10.2009 bola uzatvorená písomná úverová zmluva č. 20400093, ktorou veriteľ - spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytol v prospech žalovaného ako fyzickej osoby - spotrebiteľa spotrebiteľský úver vo výške 800 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v celkovej výške 1.572 eur v 12 mesačných splátkach po 131 eur (poplatok za poskytnutie úveru 772 eur, t.j. takmer 97 % z požičanej sumy). V zmluve nie je uvedený úrok, iba výška poplatku v príslušnej výške, bez jeho konkretizácie a uvedenia RPMN, ako aj priemernej hodnoty RPMN. Spotrebiteľský úver prevzala žalovaná dňa 27.10.2009. Žalovaná dňa 27.10.2009 vystavila vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jej záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSŤ s.r.o. sumu 1.835,53 eura spolu so zmenkovým úrokom z dlžnej sumy od 14.4.2010. Dňa 13.7.2010 vyplnil pôvodný veriteľ spoločnosť Pohotovosť túto zmenku v zmysle dohody o vyplnení zmenky na sumu 1.835,53 eura s dátumom úročenia 14.4.2010 a táto bola povinnému predložená na zaplatenie 19.7.2010. Uvedená zmenka bola vystavená ako vistazmenka a bola opatrená doložkou „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a za miesto platenia bolo určené sídlo pôvodného zmenkového veriteľa a to spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že uvedená spoločnosť túto zmenku indosovala na rad žalobcu, avšak nie je uvedený dátum jej prevedenia rubopisom (uvedená skutočnosť je dôležitá z dôvodu, či mohol pôvodný veriteľ previesť zmenku rubopisom na indosatára/žalobcu, nakoľko súd zistil, že právo zo zmenky už bolo priznané Rozhodcovským rozsudkom v prospech indosanta /Pohotovosť s.r.o./ dňa 6.10.2010 sp.zn. SR 09028/2010 vydaného Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným Slovenskou rozhodcovskou, a.s.). Z uvedenej listiny vyplýva, že ide o vzorové tlačivo, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa, ako aj jeho podpis, pričom zmenková suma je vyjadrená číslicami, ako aj slovami a dátum začiatku úročenia je v listine uvedená odlišným tlačeným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva.

Článok 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru obsahuje dohodu o vyplnení zmenky, v ktorej sa uvádza, že na zabezpečenie dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavenej zmenky zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Zmenka, na základe ktorej si žalobca uplatňuje svoj nárok, má v tomto prípade zabezpečovací charakter pôvodného právneho vzťahu majúceho povahu vzťahu spotrebiteľského. Zmluva o úvere uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou spĺňa všetky znaky spotrebiteľskej zmluvy v súlade s ustanovením § 52 a nasledujúcich OZ, nakoľko zo samotnej zmluvy vyplýva, že táto nebola uzatvorená so žalovanou v rámci jej podnikateľskej činnosti, keďže v zmluve sa neuvádza obchodné meno či IČO žalovanej, ale sú v nej uvedené iba údaje odporcu ako fyzickej osoby - nepodnikateľa. Keďže predmetom konania je spor zo zmenky, súd v prvom rade skúmal, či táto spĺňa všetky náležitosti zmenkového a šekového zákona č. 191/1950 Zb. a to predovšetkým formálne náležitosti zmenky uvedené v ustanovení § 75 citovaného zákona.

Súd považoval za preukázané, že zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu a preto napriek tomu, že v danom prípade ide o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa (rozsudok Európskeho súdneho dvora pod sp.zn. C - 419/2011 zo dňa 14.3.2013, Česká sporiteľňa, a.s. proti Geraldovi Feichterovi). Bez ohľadu na skutočnosť, že predmetom konania sú nároky zo zmenky, súd sa musí zaoberať kauzálnymi vzťahmi pôvodného zmenkového veriteľa a žalovaného (vzhľadom k tomu súd nariadil pojednávanie). V súvislosti s poskytovaním úveru, od spotrebiteľa alebo inej osoby, sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom, tak ako to vyplýva zo zákona č. 129/2010 Z.z. účinného ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, t.j. k 27.10.2009 v spojení s § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. podľa ktorého veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva. Ak je v rozpore s uvedeným, zmenka aj tak prijatá či vyplnená veriteľom, veriteľ ju nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Spotrebiteľovi musí byť poskytnutá ochrana pred neprijateľnými podmienkami aj v prípade, ak sa uplatňuje právo zo zmenky a je stále potrebné aplikovať článok 1 ods.1 Smernice Rady 93/13/EHS a chrániť spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž nemá obligatórne náležitosti uvedené v § 9 ods.2 ZoSÚ čo spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a teda

spotrebiteľ by mal vrátiť len sumu poskytnutého úveru. Zmenka túto skutočnosť nezohľadňuje, dokonca umožňuje vymáhať zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.835,53 eura, čo je 91,25 % ročne (v danom prípade ku dňu rozhodnutia súdu je to suma cca. vo výške 9 292,37 eur). Takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť v súlade s ustanovením § 39 a § 3 OZ. Dohoda o vyplňovacom práve zmenky je uvedená vo všeobecných úverových podmienkach, teda vo formulári, ktorý spracoval právny predchodca žalobcu a žalovaný ich obsah nemal možnosť akokoľvek ovplyvniť. Táto podmienka teda nebola individuálne dojednaná a nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa, keďže nezohľadňuje práva spotrebiteľa a umožňuje vymáhať i plnenia, ktoré sú uplatňované v rozpore so zákonom. Na základe vyššie uvedených skutočností mal súd za to, že na úverovú zmluvu uzatvorenú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou uzatvorenú dňa 27.10.2009 pod č. 203400093 je potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v spojení s § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. Zmluva o spotrebiteľskom úvere v súlade s ust. § 9 citovaného zákona, musí mať písomnú formu s tým, že každá zmluvná strana dostane aspoň jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, dostupnom spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať aj ďalšie podmienky uvedené v ust. § 9 ods. 2 a to dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ročnú percentuálnu mieru nákladov, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpisu zmluvy, zverejnenej podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) a b) citovaného zákona, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere tieto náležitosti neobsahuje, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Dohodu o vyplňovacom práve zmenky súd vyhodnotil za neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch účastníkov spotrebiteľského vzťahu v neprospech spotrebiteľa. Nakoľko súd dohodu o vyplňovacom práve zmenky vyhodnotil za neprijateľnú podmienku s poukazom na ust. § 53 ods.1 OZ, majúci za to, že nešlo o podmienku individuálne dojednanú a nepochybne spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že umožňuje vymáhať plnenia uplatňované v rozpore so zákonom, bez zohľadnenia práv spotrebiteľa. Ide o dojednanie neplatné v súlade s ust. § 53 ods. 5 OZ. V prípade ak je neplatná dohoda o vyplňovacom práve zmenky, je neplatná aj samotná zmenka, čo korešponduje aj s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR zo dňa 6.5.2008 pod sp.zn. 4 Obo 161/2007. Skutočnosť, že právny predchodca žalobcu postupuje v rozpore so zásadami spotrebiteľského práva, preukazuje aj samotný list Európskej komisie z 25.4.2013 pod č. 2012/4165 adresovaný Slovenskej republike s upozornením na nedodržiavanie spotrebiteľského práva Európskej únie s uvedením praktík obchodnej spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., ktorá vymáha nezákonné pohľadávky založené na nekalých podmienkach s konkrétnym uvedením blankozmeniek, zameraných na vyhýbanie sa riadnej justičnej kontrole. Vyššie vyslovenému právnemu názoru súdu zodpovedá aj zákonná úprava o spotrebiteľských úveroch, na základe ktorej bola predmetná zmenka vystavená, konkrétne uvedené v ust. § 17 ods. 3 citovaného zákona (účinný však až od 1.1.2011), ktoré zakazuje splnenie ale aj zabezpečenie úveru zmenkou. Teda aj z uvedenej právnej normy je možné vyvodiť jednoznačný záver, že nie je možné odčleňovať zmenku od noriem spotrebiteľského práva, teda ak je táto vydaná v rozpore so zákonom, v danom prípade so zákonom o spotrebiteľskom úvere, potom je neplatná v zmysle ust. § 39 OZ, keďže aj na zmenku sa vzťahujú všeobecné ustanovenia OZ o platnosti právnych úkonov. Keďže predložená zmenka bola vystavená v rozpore s § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z., keďže presahuje najvyššiu prípustnú výšku, je absolútne neplatným právnym úkonom s poukazom na § 39 OZ. Na absolútnu neplatnosť súd musí prihliadať ex offo. Na podporu tohto názoru je možné použiť aj pripomienky Európskej komisie zo dňa 12.2.2014 vo veci C-558/2013. Súd pri svojom rozhodnutí vychádzal aj z komentára k zákonu zmenkovému a šekovému od Doc. Kotáska (Wolters Kluwer, 2012): „Výhod čl. I § 17 nepoživá ten věřitel, který směnku nezáskal řádným a poctivým způsobem. Vědomé jednání na škodu dlužníka není přitom jedinnou diskvalifikací nového majitele směnky. Bez ohledu na subjektivní okolnosti bychom tak neměli přiznat postavení chráněného majitele např. propojeným osobám (např. u indosace na dceřinou společnost). Podobné odvážné závěry dovodila německý judikatura u tzv. spojených obchodů, při financování prodeje na splátky prostřednictvím finanční instituce (tzv. C-Geschäft). Je zajímavé sledovat, jak ještě před úpravou v zákoně o spotřebitelských úvěrech zohledňovala zájmy a specifické postavení spotřebitelů (přesněji řečeno postavení každého dlužníka při koupi na splátky) německá směnečná judikatura. Uvedené závěry byly převzaty i rakouskou judikaturou, a recepci stejných závěrů najdeme dokonce i v zemi „konkurenčního“ směnečného systému - v USA. Rozhodnutí by mohlo být inspirací pro řešení některých nešvarů, kterým čelí čeští spotřebitelé. V polovině šedesátých let v Německu nastavilo - byť velmi odvážně - měřítko pro rozlišování „chráněných“

a „nechránených“ prevodů směnky. Nejde přitom o samotnou aplikaci čl. I § 17. Soud nikde nedovojuje, že by indosatář - eskontní banka - jednala vědomě na škodu dlužníka. Jádrem rozhodnutí je; bylo věřitele vůbec k čl. I § 17 nepustit, neboť jeho jednání při nabyvání směnek obecně nemá požívat právní ochrany.“ Svoje rozhodnutí soud odůvodnil aj jednoduchým matematickým porovnaním, keď žalovaná za úver vo výške 800 eur, ktorý sa má považovať za bezúročný a bez poplatkov a teda by jej povinnosťou bolo vrátiť len istinu 333,16 eura (nakoľko už sumu 466,84 eura zaplatila do podania návrhu). Žalovaná by mala na základe zmenky zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 1.368,69 eura, vyčíslený zmenkový úrok 3.901,16 eura, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.368,69 eura od 13.8.2012 do zaplataenia, vyčíslený úrok vo výške 228,16 eura, úrok vo výške 6 % ročne z dlžnej sumy od 13.8.2012 do zaplataenia a aj zmenkovú odmenu vo výške 6,12 eura, t.j. ku dňu rozhodnutia súdu celkovo 1368,69 eura + 3901,16 eura + 4 013,68 eura + 228,16 eura + 263,91 eura + 6,12 eura, t.j. 9 781,72 eura (t.j. takmer 1270 %), čo je nekalá praktika, ktorá nemôže požívať právnu ochranu. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že súd náhradu trov konania žalovanej nepriznal, hoci bola plne úspešná, nakoľko si trovy konania neuplatnila.

Odvolanie voči rozsudku súdu prvého stupňa podal žalobca z dôvodu, že a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ust. § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p.); b) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (ust. § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.); c) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.). V prejednávanej veci došlo zo strany súdu jeho konaním, ako aj napadnutým rozhodnutím k porušeniu práva Európskej únie, konkrétne k porušeniu čl. 4, 5 a 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007. Nariadenie má všeobecnú pôsobnosť a je záväzné vo všetkých svojich činnostiach a priamo aplikovateľné v Slovenskej republike. V danej veci žalovaný nedoručil súdu žiadnu žalobnú odpoveď v súlade s čl. 5 ods. 3 alebo 6 Nariadenia. Súd bol preto povinný postupovať podľa čl. 7 ods. 3. Napadnuté rozhodnutie je preto prekvapivým rozhodnutím, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie o. i. oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaný však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Podľa ust. § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacou zásadou, čo znamená, že súd vychádzal len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. (Zákon zmenkový a šekový) dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného žiadnych námietok nebolo a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplynúť zo samotného doterajšieho dokazovania (z doterajších prednesov účastníkov a vykonaných dôkazov). V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na náhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania (koncentračný zásad v zmysle čl. 5 Nariadenia) a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán, nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrhnuté dôkazy. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázal charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľoval. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhovaných dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Navyše žalovaný o túto podporu nepreukázal žiadny záujem. Súd teda túto ochranu žalovanému prakticky nanútil, bez jeho vôle. Uvedené správanie súdu je neprijateľné v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Prvostupňový súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z pohľadu neho nesporných skutočností. Súd za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., uzatvoril zmluvu o úvere, ďalej že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania je zabezpečovacou zmenkou, že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Uvedené údajne nesporné skutočnosti

však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Také skutočnosti jednoznačne nemožno považovať za nesporné. Žalovaný a ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Žalobca je majiteľom zmenky, na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. (ďalej aj ZŠZ) vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Súd však vec posudzoval, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci, súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ust. § 5 ods. 1 O.s.p., súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Prvostupňový súd dospel k záveru, že dohodnutý zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v tejto časti považuje súd zmenku za čiastočne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. Prvostupňový súd vyhodnotil zmenku ako vadnú zmenku, t. j. neplatný právny úkon. Uvedený záver súdu však vychádza len z kauzálnych námietok, ktoré však nikto v konaní nevzniesol, ani ich nikto z účastníkov nepreukazoval. Kauzálne námietky sú po idosovaní v zásade neprípustné. Zmluvný vzťah medzi žalovaným a remitentom je po indosovaní irelevantný. Navyše žalobcovi nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku. Poukazuje na rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 22.8.2002 sp. zn. 25 Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbírkce soudních rozhodnutí a stanovisk č. 59/2004). Směnečný závazek je přitom zcela samostatný a oddělený od případného závazku, který byl původem jeho vzniku. Vzhľadom na to, že Najvyšší súd ČR pri rozhodovaní vychádzal z rovnakej právnej úpravy, aká je aplikovateľná aj v tomto konaní, je tento judikát aplikovateľný na prejednávajúcu vec. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku, nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku. Uplatnený nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný. Pôvod informácie prvostupňového súdu o existencii pripomienky Európskej komisie k veci C-558/13 je pochybný. Prvostupňový súd odôvodnenie svojho rozhodnutia založil na argumentácii, ktorú získal z neznámeho a neverejného zdroja, čo je v právnom štáte neprípustné a predstavuje porušenie práva účastníkov konania na spravodlivý súdny proces. Súčasne, ak súd mienil predmetné pripomienky Európskej komisie použiť v tomto konaní, mohol tak spraviť len vtedy, ak by tieto pripomienky vykonal ako dôkaz, a to vzhľadom na to, že tieto pripomienky nie sú okolnosťami, ktoré nie je potrebné v súdnom konaní dokazovať podľa ust. § 121 O.s.p.. Prvostupňový súd však uvedenú pripomienku ako dôkaz nevykonal. K samotnému obsahu pripomienky Európskej komisie k veci C-558/13 je potrebné uviesť, že ide len o jeden z názorov jedného z účastníkov prejudiciálneho konania. Citovanie a aplikovanie samostatného názoru jedného z účastníkov prejudiciálneho konania a nie rozhodnutia súdu v danej veci je neodôvodnené a neprípustné. Taký postup predstavuje porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Vo veci C-558/13 poskytli svoje pripomienky aj ostatní účastníci konania, medzi nimi Nemecko a Slovenská republika, ktorých vyjadrenia boli práve opačné ako pripomienka Európskej komisie. V tejto súvislosti poukazujú na fakt, že prvostupňový súd si osvojil pripomienky Európskej komisie vo veci C-558/13, avšak z neznámych príčin sa vôbec nezaoberal inými vyjadreniami a pripomienkami iných účastníkov prejudiciálneho konania. Súd v odôvodnení rozsudku ďalej poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obo 161/2007 zo dňa 06.05.2008, ktorý konštatoval absolútnu neplatnosť úverovej spotrebiteľskej zmluvy podľa § 39 O.z. a § 265 Obchodného zákonníka. Zároveň konštatoval, že z absolútne neplatnej úverovej zmluvy nemohlo vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. Žalobca považuje za potrebné vyjadriť sa aj k záveru súdu o tom, že dohoda o vyplňovacom práve blanko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných úverov. V tejto súvislosti poukazuje na to, že samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná. Prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Súčasne z formulácie ust. § 4 ods. 6 a použitia spojenia „v čase vyplnenia“ ako aj zo slov „vyplnenú

veriteľom“, je zrejmé, že zákonodarca pripúšťal, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie „v čase vystavenia“, resp. by vylúčil vyplňovanie znenie zo strany veriteľa. Dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek. Ohľadne uvádzaného rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Obo 161/2007 zo dňa 06.05.2008 žalobca uvádza, že v danom rozhodnutí išlo o konanie o vydanie zmenkového platobného rozkazu. Zároveň nešlo o prípad indosovanej zmenky, tak, ako je to vo vyššie uvedenej veci. V danom prípade sa neuplatňoval § 17 zákona zmenkového a šekového. Na základe tohto nie je možno v tomto prípade vzhliadať na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obo 161/2007. V odôvodnení súd poukazuje aj na rozhodnutie vo veci C-419/11 a odvodzuje z neho svoju povinnosť skúmať z úradnej moci postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Žalobca k tomuto uvádza, že v konaní vedenom pod sp. zn. C-419/11 je riešená celkom odlišná prejudiciálna otázka, než by sa mohlo týkať prejednávanej veci. Rozsudok C-419/11 sa týka odlišných právnych predpisov Európskej únie - Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 - než konajúci súd v tomto konaní aplikuje. Súdny dvor v bode 38 rozsudku C-419/11 uvádza, že v „každom prípade na preukázanie na preukázanie postavenia spotrebiteľa v zmysle čl. 15 ods. 1 Nariadenia č. 44/2011 nepostačuje len okolnosť, že zmenkový ručiteľ je fyzickou osobou“. K argumentom súdu prvého stupňa, ktorý dospel k tomu záveru, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti uviedol, že je nesporné, že údaj, ktorý je uvedený na predloženej zmenke ako údaj splatnosti „pri predložení“ je tradičný údaj, ktorý sa používa ako údaj splatnosti pri vistazmenke, t. j. zmenke splatnej na videnie. V zmysle čl. 1 § 34 ods. 1 ZZŠ zmenku splatnú na videnie je potrebné predložiť na platenie do jedného roku od dátumu vystavenia. Vystaviteľ môže lehotu na platenie predĺžiť alebo skrátiť. Predĺženie lehoty na platenie sa na zmenke musí uviesť. Opätovne ani v tomto prípade nie je v zákone explicitne uvedené ako sa má údaj o predĺžení, resp. skrátení lehoty splatnosti uviesť. Dôležité je, aby bol údaj dostatočne určitý a nevzbudzoval pochybnosti o zameniteľnosti s iným údajom. V tejto veci je na zmenke uvedené „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Pri jazykovom výklade uvedeného je celkom zrejmý význam slova „na platenie“, „predložiť“. Otázkou je, čo znamená slovné spojenie v lehote 4 rokov od vystavenia. Na základe výkladových pravidiel slovenského jazyka je možné vyvodiť, že zmenka má byť predložená počas obdobia 4 rokov od vystavenia, tzn. že uvedený údaj vymedzuje časový úsek od kedy „od vystavenia“ do kedy (uplynutím 4 rokov od vystavenia) má byť zmenka predložená na platenie. Nie je možné sa stotožniť so záverom, že v údají predlžujúcom lehotu na platenie by mala byť ešte uvedená predložka „do“, a to tak, že údaj by mal znieť na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia. Uvedené nemá žiadnu oporu v jazykovom výklade a význame z obsahu slov aj bez uvedenia predložky „do“ ako bolo analyzované vyššie. Na základe uvedeného údaj zaplacením za túto zmenku pri predložení si navzájom nekonkurujú s údajom na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia, pretože ide o dva rozličné údaje s dvomi rozdielnymi významami z pohľadu zmenkového, tzn. že nejde o vnútorný rozpor zmenky. Pokiaľ ide o argument, že Najvyšší súd SR mal v rozsudku zo dňa 26.1.2011 sp. zn. 1Obdo/59/2010 uviesť, že zmenka je neplatná, ak sú na nej uvedené dva rozdielne údaje splatnosti uviedol, že z odôvodnenia súdneho prípadu Najvyšším súdom SR pri uvedení konštatácie Krajského súdu v Nitre ako odvolacieho súdu skôr vyplýva, že nie je presne popísaný celý text zmenky, že na listine boli uvedené dva rozdielne údaje splatnosti a to splatná na videnie, t. j. ide o vistazmenku a zároveň splatná do 2 rokov od vystavenia, t. j. ide o datozmenku. Ak tieto údaje boli uvedené takto, potom je pravdou, že text je v listine vnútorne rozporný a Krajský súd Nitra ako súd odvolací správne konštatoval, že zmenka je ničotná, teda neplatná. V posudzovanom prípade je údaj splatnosti uvedený „na videnie“, avšak iný údaj na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia nie je ďalší údaj splatnosti v zmysle čl. 1 § 33 ods. 1 ZZaŠ, ale ide o údaj predĺženia lehoty na predloženie zmenky na platenie v zmysle čl. 1 § 34 ods. 1 ZZaŠ. záver súdu je teda nesprávny a vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci. Potom odvolateľ poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4CoZm/3/2014 zo dňa 13.06.2014. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok Okresného súdu Galanta zo dňa 29.10.2015, sp. zn. 10C/187/2013 tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 71,37 eura bez DPH za podané odvolanie a 8,39 eura bez DPH režírný paušál, a to všetko navýšené o DPH.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací podľa § 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok v zmysle obsahu a dôvodov § 212 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s určením miesta

a času verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu podľa ust. § 156 ods. 3 O.s.p. pretože zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Podľa čl. 6 ods. 1 cit. smernice, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bezprávneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Predmetom konania je spor zo zmenky, ktorá plní zabezpečovaciu funkciu vo vzťahu k peňažnému záväzku žalovanej (vystaviteľa zmenky) vrátiť poskytnuté finančné prostriedky, vyplývajúce z Zmluvy o úvere č. 203400093, ktorou veriteľ - spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytol v prospech žalovanej ako fyzickej osoby - spotrebiteľa spotrebiteľský úver, čím zabezpečili svoj iný záväzkový vzťah (zmluvu o úvere) neúplnou zmenkou. Žalobca nadobudol práva zo zmenky indosamentom od remitenta zmenky POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava (veriteľ). Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia i platobné miesto sa nachádzajú na území SR. Žalovaná dňa 27.10.2009 vystavila vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jej záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSŤ s.r.o. sumu 1.835,53 eura a zmenkový úrok vo výške 0,25% denne z tejto sumy od 14.4.2010. Uvedená zmenka bola vystavená ako vistazmenka a bola opatrená doložkou „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a za miesto platenia bolo určené sídlo pôvodného zmenkového veriteľa, a to spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že uvedená spoločnosť túto zmenku indosovala na rad žalobcu. Z uvedenej listiny vyplýva, že ide o vzorové tlačivo, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa, ako aj jeho podpis, pričom zmenková suma je vyjadrená číslicami, ako aj slovami a dátum začiatku úročenia je v listine uvedený odlišným tlačným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva.

V zmysle čl. 5 ods. 1 veta prvá a druhá nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo o to požiada niektorá zo strán. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 nevylučuje ústne pojednávanie a jeho potrebnosť ponecháva na úvahu súdu. Postupom súdu prvého stupňa nebola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom keď rozhodoval zverejnením vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu podľa ust. § 156 ods. 3 O.s.p..

Kľúčovými cieľmi európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu stanovenými v článku 1 nariadenia sú zrýchlenie, zjednodušenie konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných

sporoch v rámci EÚ a zníženie nákladov, čím sa zjednoduší prístup k spravodlivosti. Pri plnení týchto cieľov majú sudy kľúčovú úlohu iniciovať kontroly a určovať postup, ktorý treba v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu dodržiavať, ako aj primeraným spôsobom uplatňovať vnútroštátne procesné právo, čo vyplýva z článku 19 Nariadenia. V zmysle bodu 9 preambuly Nariadenia by mal súd rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho procesu najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania, o dôkazných prostriedkoch a rozsahu, v akom sa vykonávajú dôkazy. Povinnosť súdu kontrolovať a určovať postup v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa posilňuje v zmysle článku 12 ods. 2, ktorým sa súdu ukladá aj povinnosť podporovať strany sporu, pokiaľ ide o procesnoprávne veci, a to poskytovaním informácií o procesnoprávných otázkach, pričom z odôvodnenia čl. 9 vyplýva, že súd musí v záujme zabezpečenia spravodlivosti konania voči obidvom stranám sporu postupovať rovnakým spôsobom.

V odvolaní odvolateľ poukázal, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie o. i. oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaná však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhli. Podľa § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádzal len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. V tejto súvislosti preto žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. (Zákon zmenkový a šekový), dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovanej žiadnych námietok nebolo a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Odvolací súd k tejto argumentácii udáva, že i keď vo všeobecnosti súčasné procesné predpisy prenechávajú do značnej miery smerovanie konania v dispozícii účastníka (zvyšujúci sa dôraz na dispozitívnosť a kontradiktórnosť konania), nemožno pripustiť, aby sa sudy, dostali do postavenia, aby len automaticky vytvárali exekučné tituly vychádzajúce iba z formálnych náležitostí podkladov rozhodnutia. Takýto prístup by bol v príkrom rozpore so statusovým zákonom sudcov, ust. § 2 ods. 2 z.č. 385/2000 Z. z. v ktorom je zakotvené právo aj povinnosť sudcov byť pri výkone svojej funkcie nezávislý, zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhodovať nestranné a spravodlivo. Preto, v akokoľvek formalizovanom procesnom postupe musí súd dbať, aby neprestal byť orgánom ochrany práv. Práve takéto postavenie súdu je nevyhnutným atribútom právneho štátu a spravidla je vyjadrené v procesných ustanoveniach predpisov stanovujúcich ich základné princípy vychádzajúce z hodnotových základov spoločnosti. V prípade Nariadenia je to jednoduchý odkaz na spravodlivosť ako vodiaci princíp, na ktorý priamo odkazuje v bode 1 Preambuly. Nebolo by možné považovať za spravodlivé také rozhodnutie, ktoré by súd vydal napriek závažným principiálnym pochybnostiam o dôvodnosti uplatneného nároku iba preto, že bol dodržaný procesný postup, ktorý sám o sebe dovoľuje uplatnenému nároku vyhovieť. Vzhľadom na to bol súd prvého stupňa aj v procese podľa Nariadenia oprávnený rozhodnúť inak ako vyhovením návrhu, a bol oprávnený aj na vykonanie nenavrhovaných dôkazov, pretože boli nevyhnutné pre také rozhodnutie vo veci, ktoré zabránilo zjavne neprimeranému použitiu zmenky. Odvolací súd v konaní nezistil, že pred súdom prvého stupňa došlo k vadám v postupe súdu podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia pri posudzovaní procesných otázok v priebehu konania. Preskúmaním obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca mal objektívnu možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom, pripojeným do spisu bez návrhu účastníkov konania podľa § 120 ods. 1 veta tretia O.s.p. a ktoré pri rozhodovaní posúdil ako významné pre zistenie skutkového stavu a právne posúdenie žalobcom uplatneného peňažného nároku zo zmenky podľa § 123 O.s.p. Toto ustanovenie dáva súdu možnosť vykonať aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania za účelom zistenia skutkového stavu, zvlášť za situácie, aká nastala v danom spore. Ide vlastne o prelomenie zásady formálnej pravdy v sporovom konaní. Tento postup je výnimočný a je možného využiť vtedy, keď je vykonanie nenavrhnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd prvého stupňa mal so žalobcom predloženej zmenky preukázané, že pôvodným majiteľom zmenky bola spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., na radu, ktorej vystavila dňa 27.10.2009 žalovaná zmenku na líci ktorej sa nachádza číslo zmluvy 203400093. Práve tieto skutočnosti boli podkladom pre postup súdu prvého stupňa podľa § 120 ods. 1 veta tretia O.s.p. pretože vznikli pochybnosti, či zmenka vystavená žalovanou má alebo nemá zabezpečovací charakter, či zabezpečovala alebo nezabezpečovala plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, príp. i zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd prvého stupňa preto postupoval v súlade aj s právom Spoločenstva (komunitárne právo), ktoré sa musí v členských štátoch EÚ uplatňovať jednotne. (Rozsudok Súdneho dvora Európskych spoločenstiev,

ďalej len „Súdny dvor“ vo veci Simmeathal II(29.03.1978, 106/77), pomenoval úlohu vnútroštátneho súdu: „Každý vnútroštátny súd je v medziach svojej právomoci povinný v úplnosti používať komunitárne právo a chrániť práva, ktoré z tohto právneho systému vznikajú jednotlivcom“. Podľa názoru ESD by účinnosť komunitárneho práva bola „oslabená“, keby vnútroštátnym súdom bolo bránené záväzne používať komunitárne právo v súlade s rozhodnutím, či ustálenou judikatúrou Európskeho súdneho dvora). V tomto kontexte je potom možné považovať vnútroštátny súd za „všeobecný komunitárny súd“, ktorý plní dvojitú úlohu; úlohu súdu členského štátu a súdu Spoločenstva. Vnútroštátny súd s následným stanoviskom spoločného zasadnutia občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015 podľa ktorého, v prípade, ak z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcejmu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Úlohou súdov členských štátov EÚ (ďalej vnútroštátny súd) je uplatňovať popri vnútroštátnom práve pri použití vnútroštátneho práva a najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej za účelom splnenia požiadaviek smernice, povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najširšom možnom rozsahu v zmysle znenia a cieľa príslušnej smernice, aby dosiahol výsledok stanovený touto smernicou dosiahol tak súlad s článkom 249 tretím odsekom ZES (Zmluva o založení Európskeho spoločenstva). Predovšetkým platí, že pokiaľ ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, nemožno posudzovať práva a povinnosti z tejto zmluvy oddelene od použitých zabezpečovacích inštitútov (dohody o zrážkach zo mzdy, zmluvnej pokuty a vystavenie zmenky). Aj zabezpečenie spotrebiteľskej zmluvy totiž podlieha režimu ochrany spotrebiteľa vo forme súdnej kontroly, či zmluvné dojednania, vrátane akcesorických, neobsahujú nekalé podmienky v neprospech spotrebiteľa. V zmysle článku 6 smernice 93/13/EHS, súd aj bez návrhu skúma nekalú povahu podmienky v spotrebiteľskej zmluve, čím sa má zabrániť tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a zároveň sa tým sleduje dosiahnutie cieľa v článku 7 uvedenej smernice, pretože takéto skúmanie môže mať odradzujúci účinok, smerujúci ku končeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov, alebo dodávateľov. Ak by vnútroštátne právo (prípadne jeho výklad v súdnej praxi) umožňovalo veriteľovi obísť takéto pre skúmanie prostredníctvom zmenky, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku. Z hľadiska práva EÚ platí pre členské štáty povinnosť prijať všetky potrebné opatrenia všeobecnej, alebo osobitnej povahy na dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou. Vnútroštátny súd je pri použití vnútroštátneho práva, najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej za účelom splnenia požiadaviek smernice, povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najširšom možnom rozsahu v zmysle znenia a cieľa príslušnej smernice, aby sa dosiahol výsledok stanovený touto smernicou a dosiahol tak súlad s článkom 249 tretím odsekom Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Ochrana spotrebiteľa ako povinnosť súdu vyplýva nielen z predpisov hmotného práva, ale aj z práva Európskej únie. Ak zmenka vznikla na zabezpečenie splnenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy, ide o spotrebiteľskú zmenku, v rámci ktorej existujú odlišnosti oproti zmenke z iného právneho vzťahu. Jednou z odlišností spotrebiteľskej zmenky je zohľadnenie kauzy právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla. Ďalšou odlišnosťou spotrebiteľskej zmluvy je ex offo súdna kontrola neprijateľnosti podmienok zmluvy, z ktorej zmenka vznikla a zmluvných podmienok jej vyplnenia. To platí aj v právnych veciach podľa Nariadenia, v ktorých má žalovaný postavenie spotrebiteľa. Súdny dvor Európskej únie vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13 EHS (C-240-244/98 Oceano Grupo Editorial, C-243/08, Pannon GSM) vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offo, neskôr (C-137/08) dokonca vyslovil, že ich musí skúmať ex offo (C-618/10 Banco Espanol de Credito), že odporuje európskemu právu ak ich súd nemôže skúmať alimine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takých prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom Európskej únie.

Súdu prvého stupňa nič nebránilo, aby z úradnej povinnosti skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorý vo viacerých rozhodnutiach poukázal nato, že spotrebiteľ sa či už z dôvodu nevýhodnej vyjednávacej pozície alebo z dôvodu neinformovanosti dostáva do nevýhodnejšieho postavenia a túto nerovnováhu súd môže odstrániť ex offo zbavením účinku nečestných zmluvných podmienok (porov. C-240 až C-244/98). Súdny dvor zároveň judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky. Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduché. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu

predmetnej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu...). Z ustanovenia § 17 z.č. 191/1950 Zb. nevyplýva zákaz skúmania kauzálnych námietok ex offa. Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých zabezpečenie bola vystavená zmenka. Čl. 7 ods. 3 Nariadenia stanovuje, že súd v prípade pasivity žalovaného len „vydá rozsudok „ nestanovuje, že súd žalobe musí vyhovieť. Súdny dvor stanovil jasnú požiadavku na ochranu pred nečestnými klauzulami pri štandardných produktoch obdobne ako vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku, teda vždy za každých okolností (porov. C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50,51). Spotrebiteľ nebýva natoľko právne zdatný, aby dokázal rozlišovať medzi nárokmi z uzavretej zmluvy a nárokmi zo zmenky samej. Preto, bez ohľadu na jeho postoj v konaní, je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru aj na úkony, ktoré nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, teda napr. aj na prípadné uznanie dlhu. Žalobca, ktorý sa stal majiteľom niekoľko tisíc zmeniek indosamentom od spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. si musel byť vedomý, že v skutočnosti ide o zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov, na ktorých dopadá osobitná ochrana (§ 52 a nasl. OZ) a ktorých postavenie nie je možné nijako zhoršovať oproti postaveniu, ktoré garantuje OZ (§ 54 ods. 1). Zmenky indosované na žalobcu majú priamy odkaz na zmluvy o úvere. Odvolací súd preto konštatuje, že súd prvého stupňa postupoval v súlade s hmotným právom, keď riešil kauzu zmenky a zmluvu o úvere posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu neprijateľné zmluvné podmienky.

Ako základnú a významnú neprijateľnú zmluvnú podmienku posúdil súd prvého stupňa dohodu o vyplnení zmenky ako súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Týka sa to najmä neprijateľnej sankcie 91,25% ročne (0,25% denne) zmenkových úrokov, ktoré drasticky spôsobili zvýšenie zadĺženia spotrebiteľov, neprimerane vysokej zmluvnej pokuty za „porušenie zmluvných povinností“, netransparentného administratívneho poplatku za úver, neprijateľnej rozhodcovskej doložky, neuvedenia RPMN v zmluvách o spotrebiteľskom úvere a pod. Spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. pôvodne uplatnila práva z úverovej zmluvy na rozhodcovskom súde, ktorý jej návrhu v celom rozsahu vyhovel, avšak všeobecný súd exekúciu nepovolil, a to pre neprijateľné zmluvné podmienky. Po nepovolenej exekúcii spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala zmenku (podpísanú pri dojednaní vyššie uvedeného úveru) na žalobcu CD Consulting s.r.o.. Je evidentné, že pôvodný veriteľ uplatnil v minulosti na súde plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok a že po nepovolení exekúcie pre rozpor s dobrými mravmi sa tentokrát uplatňujú v podstate obdobné plnenia, len ich uplatňuje žalobca ako indosatár zo zmenky, a to podľa nariadenia. Plnenie v uvedenej výške správne prvostupňový súd považuje za rozporné so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť podľa § 39 v spojení s § 3 OZ a dohodu o vyplňovacom práve zmenky vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku, majúcu za to, že nešlo o podmienku individuálne dojednanú a nepochybne spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že umožňuje vymáhať plnenia uplatňované v rozpore so zákonom, bez zohľadnenia práv spotrebiteľa, ide o neplatné dojednanie (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Ak je potom neplatná dohoda o vyplňovacom práve zmenky, je neplatná aj samotná zmenka, čo korešponduje aj s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR dňa 6.5.2008 pod sp. zn. 4Obo/161/2007.

Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že súd prvého stupňa sa správne vysporiadal aj so skutočnosťou, že zmluva o úvere je nielen zmluvou spotrebiteľskou, ale aj zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z.z. na vystavenie a na prijatie ktorej treba aplikovať § 4 ods. 6 cit. zákona. Podľa tohto ustanovenia mohol veriteľ zmenku vystavenú dlžníkom, ktorý mal v záväzkovom vzťahu postavenie spotrebiteľa, prijať len ak išlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s týmto ustanovením, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky (znenie od 1.1.2008 do 31.12.2010). Súd prvého stupňa správne posúdil, že zmenka bola vyplnená podstatne vyššou zmenkovou sumou než pripúšťa zákonné ustanovenie, pretože daný spotrebiteľský úver treba považovať pre absenciu podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere za úver poskytnutý bez úrokov a poplatkov. Takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť (§ 39 OZ v nadväznosti na § 3 ods. 1 OZ). Z dôvodu, že bol úrok vo výške 0,25 % denne na zmenke predformulovaný, nedošlo k jeho individuálnemu dojednaniu. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3smernice). Judikatúra súdov

vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higinsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92 Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998, uznesenie Ústavného súdu z 25. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04).

Pokiaľ ide o argumentáciu odvolateľa o neplatnosti zmenky pre neurčitý údaj splatnosti, je irelevantné sa týmto zaoberať, nakoľko návrh žalobcu bol zamietnutý aj pre neprijateľnosť dohody o vyplňovanom práve zmenky, ktorý odvolací súd považoval za správny a i v prípade, ak by argument odvolateľa bol správny, na veci by to i tak nič nezmenilo.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p..

Podľa § 208 O.s.p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súď späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Počas odvolacieho konania zobral žalobca dňa 22.12.2015 žalobu späť v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne. Súď s poukazom na § 96 ods. 1 a 2 O.s.p. vyzval žalovanú 17.2.2016, aby sa vyjadrila, či s čiastočným späťvzatím súhlasí. Žalovaná prevzala výzvu 2.3.2016 a nevyjadrila sa. Pasivitu žalovanej nemožno považovať za nesúhlas so späťvzatím žaloby v časti. Z uvedených dôvodov odvolací súď rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu čiastočného späťvzatia žaloby zrušil a v tejto časti konanie o návrhu zastavil (v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne).

Podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. rozhodol o trovách odvolacieho konania, keď úspešná žalovaná mala právo na náhradu trov odvolacieho konania, no žiadne trovy jej nevznikli a ani žiadne nežiadala.

Tento rozsudok bol prijatý v odvolacom senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.